

Lauri y. Heurlin

Hallituksen esitys Eduskunnalle asuntohypoteekkiyhdistyksistä annettavan lain säätämisestä.

Maan luotto-olojen terveen kehityksen kannalta on tarpeellista ja tärkeätä, että kiinnitysvakuutta vastaan on saatavissa pitkäaikaisia lainoja erityisesti tällaista luotonantoa varten järjestettyjen laitosten välityksellä. Maatalouskiinteistöjen osalta on meidän maassa Suomen Hypoteekkiyhdistys vanhastaan toiminut tämän luotontarpeen tyydyttäjänä, ja sittenkun sanottu laitos, hypoteekkiyhdistyksistä 24 päivänä huhtikuuta 1925 annetun lain perusteella, on uudestajärjestetty ja valtio on asettanut sen käytettäväksi varoja, on yhdistys jälleen voinut ryhtyä täyttämään puheenalaista tehtävää. Niinikään on valtio valmistanut tilaisuuden Osuuskassojen Keskuslainarahasto Osakeyhtiölle kiinnityslainain antamiseen maatalouskiinteistöjä vastaan.

Mitä tulee asuntokiinteistöihin, esiintyy kiinnitysluoton tarvetta varsinaisesti kaupungeissa ja kaupungintapaisesti rakennetuissa yhdyskunnissa. Aikaisemmin saattoivat ne osakeyhtiömuotoiset hypoteekkiluottolaitokset, joista tärkein oli Osakeyhtiö Suomen Kaupunkien Hypoteekikassa, melkoisessa määrässä tyydyttää tätä tarvetta. Maailmansota lopetti kuitenkin tämän mahdollisuuden, ja asuntokiinnitysluotto on maassamme edelleen järjestämättä.

Kun tähän asiaan, samoin kuin maatalouden kiinnitysluottokysymykseen, liittyy melkoinen yleinen etu, on Hallitus katsonut tarpeelliseksi tutkituttaa sitä asiantuntijalla, ja hänen antamastaan mietinnöstä on

sittemmin hankittu erinäisten virastojen ja järjestöjen lausunnot.

Täten saatu selvitys näyttää osoittavan, että meillä miinkuin muissa pohjoismaissa asuntokiinnitysluottoa koskeva kysymys saa tyydyttävimmän ratkaisunsa, jos tämän luotonannon perustukseksi tulee lainanottajain keskinäinen vastuunalaisuus. Toistaiseksi puuttuu meiltä kuitenkin lainsäädäntö, jonka perusteella keskinäinen luottolaitos asuntokiinnityslainain antamista varten voidaan perustaa. Tämän puutteen poistamiseksi on valmistettu se lakiehdotus, joka tässä esityksessä annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi. Ehdotus on laadittu kaikkien olennaiseen katsoen yhtäpitäväksi maataloushypoteekkiyhdistyksistä äsken annetun lain kanssa, jonka säännösten, m. m. mitä tulee vararahaston muodostamiseen, on katsottu yleensä soveltuvan noudatettaviksi myöskin asuntohypoteekkiyhdistyksissä. On mahdollista, jopa todennäköistä, että tällä samoin kuin maatalouden hypoteekkiluoton alalla meidän maassa pitkiksi ajoiksi yksi ainoa keskinäinen luottolaitos riittää tyydyttämään tarpeen. Kun ei kuitenkaan näytä olevan estettä sille, että lainsäädäntö sallii useammankin tällaisen yhdistyksen syntymisen, jos tarve sitä myöhemmin vaatisi, on lakiehdotus tässäkin kohti laadittu maatalouden hypoteekkiyhdistyksiä koskevan lain mukaiseksi.

Suomen Hypoteekkiyhdistyksen on tähän asti katsottu tarvitsevan valtion avustusta,

jotta yhdistys voisi tyydyttävillä ehdoilla saada ne lainat, joilla se on hankkinut varat lainanantonsa. Kun on todennäköistä, että valtion tuen antaminen on ehto, jota ilman ei ole mahdollista saada asuntokiinteistö-

luottokysymystäkään tyydyttävästi ratkaistuksi, tehdään Eduskunnalle eri esityksessä ehdotus tämän tuen myöntämisestä.

Edellä mainittu lakiehdotus on näin kuuluva:

Laki

asuntohypoteekkiyhdistyksistä.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään täten:

1 §.

Asuntohypoteekkiyhdistykseksi sanotaan tässä laissa yhdistystä, jonka tarkoituksena on kaupungeissa tai niiden kaltaisissa yhdyskunnissa olevain asuntokiinteistöjen omistajain luontotarpeen tyydyttäminen pittempiaikaisilla kiinnityslainoilla.

2 §.

Asuntohypoteekkiyhdistys voidaan perustaa ainoastaan valtioneuvoston luvalla.

3 §.

Asuntohypoteekkiyhdistyksen toiminta-alue voi käsittää joko koko maan taikka rajoiltaan määrätyn osan maasta.

Yhdistystä älköön sijoitettako muulle paikkakunnalle kuin kaupunkiin, jossa on lääninhallitus, ja on tätä kaupunkia pidettävä yhdistyksen kotipaikkana.

4 §.

Asuntohypoteekkiyhdistys on perustettava yhdistyksen osakasten keskinäiselle vastuulle.

Yhdistyksen osakkaina ovat yhdistyksen lainanottajat.

Äänivalta, jota osakas on oikeutettu käyttämään yhdistyksen kokouksessa, määrätään sen mukaan, kuinka paljon hänellä on yhdistykseltä maksamatonta lainaa.

5 §.

Asuntohypoteekkiyhdistys perustettakoon sopimuskirjalla, jossa vähintään sata asuntokiinteistön omistajaa sitoutuu rupeamaan osakkaaksi yhdistykseen ja sille hyväksyy säännöt sekä asettaa sen ensimmäisen hallituksen. Säännöille on hankittava valtioneuvoston vahvistus.

Ennenkuin säännöt on vahvistettu ja lainahakemuksia on merkitty vähintään viidenkymmenen miljoonan markan määrään, älköön yhdistyksen toimintaa aloiteta.

6 §.

Asuntohypoteekkiyhdistys saa hankkia toiminnalleen tarpeelliset varat antamalla korkoa kasvavia obligatioita ja myöskin muulla lainanotolla, ei kuitenkaan ottamalla yleisöltä talletuksia. Obligatiolainan ottamiseen tarvitaan valtioneuvoston lupa.

Asuntohypoteekkiyhdistyksen obligatiot ovat lunastettavat takaisin määrätyn kuole-tussuunnitelman mukaan.

7 §.

Asuntohypoteekkiyhdistyksen hankkimat lainavarat ovat käytettävät kuoleuslainain antamiseen yhdistyksen osakkaille ja yhdistyksen osakkaiksi ilmoittautuville kiinnitystä vastaan heidän omistamiinsa asuntokiinteistöihin. Muuta lainanantoa älköön asuntohypoteekkiyhdistys harjoittako.

8 §.

Lainoja annettakoon asuntophoteekkiyhdistyksestä sellaiseen asuntokiinteistöön vahvistettua kiinnitystä vastaan, jonka omistusoikeuden luovutusta eivät mitkään ehdot rajoita.

Vuokratontilla olevaan rakennukseen vahvistettavaa kiinnitystä vastaan voidaan lainaa myöntää ainoastaan, jos tontin omistaa kunta, jollei kunta voi sanoa vuokrasopimusta irti vuokra-ajan kuluessa, jos vuokraoikeuden luovutus on vapaa ja jos jäljellä oleva vuokra-aika on vähintään viisi vuotta lainan kuoletusaikaa pitempi.

Rakentamatonta tonttia tai keskentekoista rakennusta älköön lainan vakuudeksi hyväksyttävä.

Lainan vakuutena olevat rakennukset ovat pidettävät palovakuutettuina tavalla, joka antaa yhdistykselle täyden turvallisuuden koko laina-ajaksi.

9 §.

Lainaa älköön annettako suurempaan määrään kuin viiteenkymmeneenviiteen prosenttiin siitä arvosta, mikä kiinteistölle on arvioimisessa pantu.

10 §.

Lainaehdot määrättäköön yleensä koron ja takaisinmaksun puolesta niiden sitoumusten mukaisesti, jotka asuntophoteekkiyhdistys on näissä kohdin tehnyt varoja lainaksi ottaessaan, ilman muita lisäyksiä kuin mitä voidaan laskea tarvittavan yhdistyksen hallinto- ja muihin kustannuksiin sekä mitä yhdistyksen sääntöjen mukaan on maksettava vararahastojen muodostamiseen.

11 §.

Asuntophoteekkiyhdistystä on niin hoidettava, että sen hallussa aina on täysin päteviä kiinnitettyjä velkakirjoja siihen määrään, että ne yhdessä kassasäästön kanssa vastaavat yhdistyksen ottamista lainoista annettuja sitoumuksia.

12 §.

Asuntophoteekkiyhdistyksen maksamattomista veloista, minkä nimisiä ja laatuksia lienevätkin, ovat vastuussa yhdistyksestä annettujen lainain vakuudeksi kiinnitetty asuntokiinteistöt, kukin sen mukaan, paljonko lainasta on maksamatta, ja lisäksi yhdistyksen osakkaat yhteisvastuullisesti, kukin suhteellisesti lainansa maksamatta olevaan määrään.

13 §.

Asuntophoteekkiyhdistyksen lainanannon mahdollisesti tuottamat tappiot ovat yhdistyksen osakkaat velvolliset korvaamaan sillä tavoin kuin 12 §:ssä on sanottu.

14 §.

Asuntophoteekkiyhdistyksen säännöissä on ilmoitettava:

- 1) yhdistyksen nimi ja kotipaikka,
- 2) yhdistyksen toiminta-alue,
- 3) minkälaisiin asuntokiinteistöihin yhdistys myöntää lainoja,
- 4) millä tavoin ja minkä perusteiden mukaan kiinteistöt arvioidaan sekä mihin määrään niiden arvioidusta arvosta yhdistys voi myöntää lainoja,
- 5) millä ehdoilla ja milloin lainanottaja voi maksaa lainansa yhdistykselle ja vapautua yhdistyksen osakkuudesta,
- 6) milloin yhdistys on oikeutettu vaatimaan antamansa lainan maksettavaksi,
- 7) missä järjestyksessä lainahakemukset ovat ratkaistavat ja lainat annettavat hakijoille sekä mitkä asiakirjat lainanhakijan tulee jättää yhdistykselle,
- 8) millä tavalla ja minkä määräinen vararahasto yhdistyksen toiminnan varmentamiseksi on muodostettava,
- 9) perusteet, joiden mukaan voitto on käytettävä,
- 10) miten yhdistyksen hallitus ja hoito järjestetään,
- 11) milloin tilinpäätös on tehtävä sekä mi-

ten yhdistyksen tilit ja sen hallintoa tarkastetaan,

12) milloin yhdistyksen varsinainen kokous pidetään ja mitkä asiat siinä ovat käsiteltävät,

13) milloin ylimääräinen yhdistyksen kokous voidaan pitää ja mitä asioita sellaisessa kokouksessa voidaan käsitellä,

14) millä tavalla osakkaat kutsutaan yhdistyksen kokouksiin ja kuinka suurta äänivaltaa osakas on oikeutettu niissä käyttämään,

15) mihin määrään lainahakemuksia on merkittävä, ennenkuin yhdistys voi aloittaa toimintansa,

16) miten yhdistyksen sääntöihin tehdään muutoksia ja lisäyksiä sekä

17) miten päätös, joka tarkoittaa yhdistyksen toiminnan lakkauttamista tai yhdistyksen asettamista suoritustilaan, on tehtävä.

15 §.

Asuntophoteekkiyhdistyksen toimintaa ja hallintoa valvoo valtioneuvoston määräämä asiamies, jolle valtioneuvosto antaa ohjeet.

Asiamiestä ei aseteta, jos yhdistyksen sääntöjen mukaan yhdistyksen hallitukseen kuuluu valtioneuvoston valitsema jäsen.

Helsingissä, 22 päivänä lokakuuta 1926.

Tasavallan Presidentti

LAURI KR. RELANDER.

Valtiovarainministeri *Kyösti Järvinen.*

Pankkivaliokunnan mietintö N:o 6 hallituksen esityksen johdosta asuntophoteekkiyhdistyksistä annettavan lain säätämisestä.

Eduskunta on Pankkivaliokunnan valmistavaksi lähettänyt Hallituksen esityksen n:o 63, joka sisältää ehdotuksen laiksi asuntophoteekkiyhdistyksistä. Esityksen johdosta valiokunta esiintuo seuraavan.

Kuten esityksessä huomautetaan, on maan luotto-olojen terveen kehityksen kannalta tarpeellista ja tärkeätä, että kiinnitysvaakua vastaan on saatavissa pitkäaikaisia lainoja erityisesti tällaista luotonantoa varten järjestettyjen laitosten välityksellä. Yleisesti valitetaan, että olot tässä suhteessa meillä nykyään eivät ole tyydyttävällä kannalla. Sillä verrattain vilkkaalla rakennustoiminnalla, jota viime vuosina on harjoitettu, ei ole ollut mahdollisuutta luottaa siihen, että se osa rakennuskustannuksista, joka rakennusaikana on ollut lyhytaikaisella luotolla hankittava, rakennuksen valmistuttua voitaisiin korvata pysyväisillä, pitkäaikaisilla ja halvempikorkoisilla lainoilla, mikä tämänlaatuisen toiminnan menestymiselle on tarpeellista. Tunnetuista syistä on päinvastoin tilanne muuttunut sellaiseksi, että maailmansodan jälkeinen asuntorakennustoiminta paitsi omaa pääomaansa sekä valtiolta ja kunnalta ehkä lainattuja varoja on voinut saada yrityksiinsä lisäksi tarvittavat pääomat ainoastaan kauppapankeista, säästöpankeista, kassoista ja yksityisiltä ja useimmiten ehdoilla, jotka asettavat kiinteistöjen omistajat erinomaisen epävarmaan asemaan. Voitanee lioittelemta sanoa, että esimerkiksi pääkaupungissa, jossa asuntorakennustoimintaa

viime vuosina on harjoitettu melkein yksinomaan asunto-osakeyhtiöiden laskuun, muutamia poikkeuksia lukuunottamatta, tähän tarkoitukseen käytetty kiinteistöluotto koko tänä aikana on ollut ja yhä edelleen on lyhytaikaisen irtisanomisen varassa ja korkean koron rasituksen alaisena. Vasta aivan viimeisinä aikoina ovat muutamat henkivakuutuslaitokset myöntäneet jonkun verran pitkäaikaisia kuoletuslainoja yleisesti vallitsevia ehtoja halvemmalla korolla, mutta tämä luotonanto ei voi aikaansaada suurtakaan helpotusta.

Harkitessaan asiaa on Valiokunta edellä selostettuun tilanteeseen katsoen kaikessa yhtynyt hallituksen esityksessä lausuttuun käsitykseen, että asuntokiinnitysluoton alalla nykyään vallitsevat olot kaipaavat parannusta ja että tähän asiaan liittyy niin suuri yleinen etu, että valtion tulee tätä parannusta tukea, minkä ohella Valiokunta ei ole ollut huomaamatta, että tästä voisi seurata helpoitusta maan rahallisessa tilanteessa muun muassa siten, että se osaltaan edistäisi korkokannan alenemista.

Myöskin siihen järjestysmuotoon nähden, joka hallituksen esityksessä ehdotetaan, on Valiokunta voinut pääasiassa yhtyä esitykseen. Kuitenkin on Valiokunta katsonut tarpeelliseksi muuttaa erinäisiä säännöksiä esitykseen liittyvässä lakiehdotuksessa.

Niinpä on Valiokunta katsonut hyödylliseksi lakiehdotuksen 6 §:ään liittää samanlaisen säännöksen asuntophoteekkiyhdistyksen obligatioiden konverttauksesta ja

maksamisesta määräajan kuluttua, kuin on pantu Eduskunnan viime valtiopäivillä hyväksymään lakiin hypoteekkiyhdistyksistä.

Lakiehdotuksen 7 §:ssä oleva säännös, että hankitut lainavarat ovat käytettävät kuoleuslainain antamiseen, voisi käytännössä johtaa vaikeuksiin. Voi esimerkiksi usein olla tarpeellista korkotappion välttämiseksi myöntää laina väliaikaisella täytevakuudella, ennenkuin kaikki kiinnitettyyn kuoleuslainaan kuuluvat muodollisuudet on ehditty suorittaa, ehdolla että laina lyhyessä ajassa lopullisesti järjestetään täysin säännölliseksi. Samoin on huomautettu, että voi sattua aikoja, jolloin on lainanantajallekin edullista myöntää lainoja, joista ei määrällisiä kuoleuksia tarvitse tai saa suorittaa. Valiokunta ehdottaa sentähden että 7 § tämän mukaisesti muutetaan.

Lakiehdotuksen 8 §:ään ehdottaa Valiokunta muodollisen ja selventävän muutoksen.

14 §:ään nähden ehdottaa Valiokunta paitsi erästä muodollista korjausta,

että 7) kohta poistettaisiin tarpeettomana ja erinäisissä tapauksissa haitallisenakin rajoituksena; ja

että tässä pykälässä nimenomaan määrätäisiin, että asuntophoteekkiyhdistyksen

säännöissä on mainittava, missä tapauksissa on ryhdyttävä toimenpiteisiin yhdistyksen lakkauttamiseksi, ja miten suoritustila on selvitettävä.

Valiokunnassa on kyllä lausuttu sellainen mielipide, että lakiin olisi pantava säännöksiä, joilla estettäisiin yhdistyksen antamien lainojen vakuudeksi kiinnitettyjen kiinteistöjen joutumista keinottelun alaisiksi, mutta kun keinottelun estämiseksi, johon on pantava huomiota, saatetaan lakiehdotuksen 14 §:n 6) kohdassa mainitussa yhteydessä tai erikseen antaa määräyksiä yhdistyksen säännöissä, on Valiokunta katsonut tarpeettomaksi panna semmoisia säännöksiä lakiin.

Lopuksi on Valiokunta katsonut, että yhdistyksen luoton vuoksi tai yhdistyksen toiminnan laajuuteen ja kulloinkin vallitseviin oloihin nähden saattaisi olla edullista, että useampikin yhdistyksen hallituksen jäsen olisi valtioneuvoston valitsema, jonka tähden 15 §:n toiseen momenttiin ehdotetaan tätä tarkoittava muutos.

Valiokunta siis kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi lakiehdotuksen näin kuuluvana:

Laki

asuntophoteekkiyhdistyksistä.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään täten:

1 §.

Asuntophoteekkiyhdistykseksi sanotaan tässä laissa yhdistystä, jonka tarkoituksena on kaupungeissa tai niiden kaltaisissa yhdyskunnissa olevain asuntokiinteistöjen omistajain luotontarpeen tyydyttäminen pitkäaikaisilla kiinnityslainoilla.

2 §.

Asuntophoteekkiyhdistys voidaan perustaa ainoastaan valtioneuvoston luvalla.

3 §.

Asuntophoteekkiyhdistyksen toimintalue voi käsittää joko koko maan taikka rajoiltaan määrätyn osan maasta.

Yhdistystä älköön sijoitettako muulle paikkakunnalle kuin kaupunkiin, jossa on lääninhallitus, ja on tätä kaupunkia pidettävä yhdistyksen kotipaikkana.

4 §.

Asuntophoteekkiyhdistys on perustettava

yhdistyksen osakasten keskinäiselle vastuulle.

Yhdistyksen osakkaina ovat yhdistyksen lainanottajat.

Äänivalta, jota osakas on oikeutettu käyttämään yhdistyksen kokouksessa, määrätään sen mukaan, kuinka paljon hänellä on yhdistykseltä maksamatonta lainaa.

5 §.

Asuntopoteekkiyhdistys perustettakoon sopimuskirjalla, jossa vähintään sata asuntokiinteistön omistajaa sitoutuu rupeamaan osakkaaksi yhdistykseen ja sille hyväksytyt säännöt sekä asettaa sen ensimmäisen hallituksen. Säännöille on hankittava valtioneuvoston vahvistus.

Ennenkuin säännöt on vahvistettu ja lainahakemuksia on merkitty vähintään viidenkymmenen miljoonan markan määrään, älköön yhdistyksen toimintaa alotetako.

6 §.

Asuntopoteekkiyhdistys saa hankkia toiminnalleen tarpeelliset varat antamalla korkoa kasvavia obligatioita ja myöskin muulla lainanotolla, ei kuitenkaan ottamalla yleisöltä talletuksia. Obligatiolainan ottamiseen tarvitaan valtioneuvoston lupa.

Asuntopoteekkiyhdistyksen obligatiot ovat lunastettavat takaisin määrätyn kuolelusuunnitelman mukaan.

Obligatioita annettaessa on pantava ehdoksi, että hypoteekkiyhdistyksellä on oikeus määrätyn ajan kuluttua enentää kuolelusta taikka maksaa obligatiolaina kokonaan takaisin.

7 §.

Asuntopoteekkiyhdistyksen hankkimat lainavarat ovat käytettävät (*poist.*)lainain antamiseen yhdistyksen osakkaille ja yhdistyksen osakkaiksi ilmoittautuville kiinnitystä vastaan heidän omistamiinsa asuntokiinteistöihin. Muuta lainanantoa älköön asuntopoteekkiyhdistys harjoittako.

8 §.

Lainoja annettakoon asuntopoteekkiyhdistyksestä sellaiseen asuntokiinteistöön vahvistettua kiinnitystä vastaan, jonka omistusoikeuden luovutusta eivät mitkään ehdot rajoita.

Vuokratontilla olevaan rakennukseen vahvistettavaa kiinnitystä vastaan voidaan lainaa myöntää ainoastaan, jos tontin omistaa kunta, jollei kunta voi sanoa vuokrasopimusta irti vuokra-ajan kuluessa, jos vuokraoikeus voidaan kuntaa kuulematta luovuttaa kolmannelle henkilölle ja jos jäljellä oleva vuokra-aika on vähintään viisi vuotta lainan kuolelusaikaa pitempi.

Rakentamatonta tonttia tai keskenteikoista rakennusta älköön lainan vakuudeksi hyväksyttävä.

Lainan vakuutena olevat rakennukset ovat pidettävät palovakuutettuina tavalla, joka antaa yhdistykselle täyden turvallisuuden koko laina-ajaksi.

9 §.

Lainaa älköön annettako suurempaan määrään kuin viiteenkymmeneenviiteen prosenttiin siitä arvosta, mikä kiinteistölle on arvioimisessa pantu.

10 §.

Lainaehdot määrättäköön yleensä koron ja takaisinmaksun puolesta niiden sitoumusten mukaisesti, jotka asuntopoteekkiyhdistys on näissä kohdin tehnyt varoja lainaksi ottaessaan, ilman muita lisäyksiä kuin mitä voidaan laskea tarvittavan yhdistyksen hallinto- ja muihin kustannuksiin sekä mitä yhdistyksen sääntöjen mukaan on maksettava vararahastojen muodostamiseen.

11 §.

Asuntopoteekkiyhdistystä on niin hoidettava, että sen hallussa aina on täysin päteviä kiinnitettyjä velkakirjoja siihen määrään, että ne yhdessä kassasäästön kanssa vastaavat yhdistyksen ottamista lainoista annettuja sitoumuksia.

12 §.

Asuntohypoteekkiyhdistyksen maksamattomista veloista, minkä nimisiä ja laatuksia lienevätkin, ovat vastuussa yhdistyksestä annettujen lainain vakuudeksi kiinnitetyt asuntokiinteistöt, kukin sen mukaan, paljonko lainasta on maksamatta, ja lisäksi yhdistyksen osakkaat yhteisvastuullisesti, kukin suhteellisesti lainansa maksamatta olevaan määrään.

13 §.

Asuntohypoteekkiyhdistyksen lainanannon mahdollisesti tuottamat tappiot ovat yhdistyksen osakkaat velvolliset korvaamaan sillä tavoin kuin 12 §:ssä on sanottu.

14 §.

Asuntohypoteekkiyhdistyksen säännöissä on mainittava:

- 1) yhdistyksen nimi ja kotipaikka,
- 2) yhdistyksen toiminta-alue,
- 3) minkälaisiin asuntokiinteistöihin yhdistys myöntää lainoja,
- 4) millä tavoin ja minkä perusteiden mukaan kiinteistöt arvioidaan sekä mihin määrään niiden arvioidusta arvosta yhdistys voi myöntää lainoja,
- 5) millä ehdoilla ja milloin lainanottaja voi maksaa lainansa yhdistykselle ja vapautua yhdistyksen osakkuudesta,
- 6) milloin yhdistys on oikeutettu vaatimaan antamansa lainan maksettavaksi,
- 7) millä tavalla ja minkä määräinen vararahasto yhdistyksen toiminnan varmentamiseksi on muodostettava,
- 8) perusteet, joiden mukaan voitto on käytettävä,

9) miten yhdistyksen hallitus ja hoito järjestetään,

10) milloin tilinpäätös on tehtävä sekä miten yhdistyksen tilit ja sen hallintoa tarkastetaan,

11) milloin yhdistyksen varsinainen kokous pidetään ja mitkä asiat siinä ovat käsiteltävät,

12) milloin ylimääräinen yhdistyksen kokous voidaan pitää ja mitä asioita sellaisessa kokouksessa voidaan käsitellä,

13) millä tavalla osakkaat kutsutaan yhdistyksen kokouksiin ja kuinka suurta äänivaltaa osakas on oikeutettu niissä käyttämään,

14) mihin määrään lainahakemuksia on merkittävä, ennenkuin yhdistys voi aloittaa toimintansa,

15) miten yhdistyksen sääntöihin tehdään muutoksia ja lisäyksiä,

16) missä tapauksissa on ryhdyttävä toimenpiteisiin yhdistyksen lakkauttamiseksi sekä

17) miten päätös, joka tarkoittaa yhdistyksen toiminnan lakkauttamista tai yhdistyksen asettamista suoritustilaan, on tehtävä ja miten suoritustila on selvitettävä.

15 §.

Asuntohypoteekkiyhdistyksen toimintaa ja hallintoa valvoo valtioneuvoston määräämä asiamies, jolle valtioneuvosto antaa ohjeet.

Asiamiestä ei aseteta, jos yhdistyksen sääntöjen mukaan yhdistyksen hallitukseen kuuluu vähintään yksi valtioneuvoston valitsema jäsen.

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1926.

Asian käsittelyyn ovat ottaneet osaa Valiokunnan puheenjohtaja Pulkkinen, varapuheenjohtaja Harvala, jäsenet Anderson, Halonen, Helo, Hirvensalo, Kilpeläinen,

Kopsa, Manner, Raatikainen, Savolainen ja Turja, varajäsenet Wahlsten, Peltari ja Särkkä sekä osittain varajäsenet Hästbacka, Junnila, Piippo ja Piitulainen.

Suuren valiokunnan mietintö N:o 56 hallituksen esityksen johdosta asuntopoteekkiyhdistyksistä annettavan lain säätämisestä.

Suuri valiokunta on, käsiteltyään yllämainitun asian, päättänyt yhtyä kannattamaan pankkivaliokunnan mietinnössä N:o 6 olevaa lakiehdotusta sellaisenaan muutoin paitsi 12 §:ää muutettuna toisin kuuluvaksi. Suuri valiokunta saa siis kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi kysymyksessä olevan lakiehdotuksen pankkivaliokunnan ehdotuksen mukaisesti

muutoin paitsi 12 §:n näin kuuluvana:

12 §.

Asuntopoteekkiyhdistyksen maksamattomista veloista, minkä nimisiä ja laatuksia lienevätkin, ovat yhteisvastuussa yhdistyksestä annettujen lainain vakuudeksi kiinnitettyt asuntokiinteistöt, kukin sen mukaan, paljonko lainasta on maksamatta (*poist.*).

Helsingissä, 8 päivänä joulukuuta 1926.

**Eduskunnan vastaus Hallituksen esitykseen
asuntopoteekkiyhdistyksistä annettavan lain säätämi-
sestä.**

Eduskunnalle on annettu Hallituksen esi-
tys asuntopoteekkiyhdistyksistä annetta-
van lain säätämistä, ja on Eduskunta,

jolle Pankkivaliokunta on asiasta antanut
mietintönsä N:o 6, hyväksynyt seuraavan
lain:

Laki

asuntopoteekkiyhdistyksistä.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään täten:

1 §.

Asuntopoteekkiyhdistykseksi sanotaan
tässä laissa yhdistystä, jonka tarkoituksena
on kaupungeissa tai niiden kaltaisissa yh-
dyskunnissa olevain asuntokiinteistöjen
omistajain luotontarpeen tyydyttäminen pi-
dempiaikaisilla kiinnityslainoilla.

2 §.

Asuntopoteekkiyhdistys voidaan perus-
taa ainoastaan valtioneuvoston luvalla.

3 §.

Asuntopoteekkiyhdistyksen toiminta-
alue voi käsittää joko koko maan taikka ra-
joiltaan määrätyn osan maasta.

Yhdistystä älköön sijoitettako muulle
paikkakunnalle kuin kaupunkiin, jossa on
lääninhallitus, ja on tätä kaupunkia pidet-
tävä yhdistyksen kotipaikkana.

4 §.

Asuntopoteekkiyhdistys on perustettava
yhdistyksen osakasten keskinäiselle vas-
tuulle.

Yhdistyksen osakkaina ovat yhdistyksen
lainanottajat.

Äänivalta, jota osakas on oikeutettu käyt-
tämään yhdistyksen kokouksessa, määrätään
sen mukaan, kuinka paljon hänellä on yh-
distykseltä maksamatonta lainaa.

5 §.

Asuntopoteekkiyhdistys perustettakoon
sopimuskirjalla, jossa vähintään sata asun-
tokiinteistön omistajaa sitoutuu rupeamaau
osakkaaksi yhdistykseen ja sille hyväksyy
säännöt sekä asettaa sen ensimmäisen halli-
tuksen. Säännöille on hankittava valtio-
neuvoston vahvistus.

Ennenkuin säännöt on vahvistettu ja
lainahakemuksia on merkitty vähintään
viidenkymmenen miljoonan markan mää-
rään, älköön yhdistyksen toimintaa aloitet-
tako.

6 §.

Asuntopoteekkiyhdistys saa hankkia
toiminnalleen tarpeelliset varat antamalla
korkeaa kasvavia obligatioita ja myöskin
muulla lainanotolla, ei kuitenkaan ottamalla

yleisöltä talletuksia. Obligatiolainan ottamiseen tarvitaan valtioneuvoston lupa.

Asuntopoteekkiyhdistyksen obligatiot ovat lunastettavat takaisin määrätyn kuole-tussuunnitelman mukaan.

Obligatioita annettaessa on pantava eh-doksi, että hypoteekkiyhdistyksellä on oi-keus määrätyn ajan kuluttua enentää kuole-tusta taikka maksaa obligatiolaina kokonaan takaisin.

7 §.

Asuntopoteekkiyhdistyksen hankkimat lainavarat ovat käytettävät lainain anta-miseen yhdistyksen osakkaille ja yhdis-tyksen osakkaiksi ilmoittautuville kiinni-tystä vastaan heidän omistamiinsa asunto-kiinteistöihin. Muuta lainanantoa älköön asuntopoteekkiyhdistys harjoittako.

8 §.

Lainoja annettakoon asuntopoteekkiyh-distyksestä sellaiseen asuntokiinteistöön vah-vistettua kiinnitystä vastaan, jonka omistus-oikeuden luovutusta eivät mitkään ehdot ra-joita.

Vuokratontilla olevaan rakennukseen vah-vistettavaa kiinnitystä vastaan voidaan lai-naa myöntää ainoastaan, jos tontin omistaa kunta, jollei kunta voi sanoa vuokra-sopimusta irti vuokra-ajan kuluessa, jos vuokraoikeus voidaan kuntaa kuulematta luovuttaa kolmannelle henkilölle ja jos jäl-jellä oleva vuokra-aika on vähintään viisi vuotta lainan kuole-tusaikaa pidempi.

Rakentamatonta tonttia tai keskentekoista rakennusta älköön lainan vakuudeksi hyväk-syttävä.

Lainan vakuutena olevat rakennukset ovat pidettävät palovakuutettuina tavalla, joka antaa yhdistykselle täyden turvallisuuden koko laina-ajaksi.

9 §.

Lainaa älköön annettako suurempaan mää-rään kuin viiteenkymmeneenviiteen prosent-

tiin siitä arvosta, mikä kiinteistölle on ar-vioimisessa pantu.

10 §.

Lainaehdot määrättäköön yleensä koron ja takaisinmaksun puolesta niiden sitoumus-ten mukaisesti, jotka asuntopoteekkiyh-distys on näissä kohdin tehnyt varoja lai-naksi ottaessaan, ilman muita lisäyksiä, kuin mitä voidaan laskea tarvittavan yhdistyksen hallinto- ja muihin kustannuksiin sekä mitä yhdistyksen sääntöjen mukaan on makset-tava vararahastojen muodostamiseen.

11 §.

Asuntopoteekkiyhdistystä on niin hoi-dettava, että sen hallussa aina on täysin päteviä kiinnitettyjä velkakirjoja siihen määrään, että ne yhdessä kassasäästön kanssa vastaavat yhdistyksen ottamista lai-noista annettuja sitoumuksia.

12 §.

Asuntopoteekkiyhdistyksen maksamat-tomista veloista, minkä nimisiä ja laatuisia lienevätkin, ovat yhteisvastuussa yhdistyk-sestä annettujen lainain vakuudeksi kiinni-tetyt asuntokiinteistöt, kukin sen mukaan, paljonko lainasta on maksamatta.

13 §.

Asuntopoteekkiyhdistyksen lainanannon mahdollisesti tuottamat tappiot ovat yhdis-tyksen osakkaat velvolliset korvaamaan sillä tavoin, kuin 12 §:ssä on sanottu.

14 §.

Asuntopoteekkiyhdistyksen säännöissä on mainittava:

- 1) yhdistyksen nimi ja kotipaikka;
- 2) yhdistyksen toiminta-alue;
- 3) minkälaisiin asuntokiinteistöihin yh-distys myöntää lainoja;
- 4) millä tavoin ja minkä perusteiden mu-kaan kiinteistöt arvioidaan sekä mihin mää-

rään niiden arvioidusta arvosta yhdistys voi myöntää lainoja;

5) millä ehdoilla ja milloin lainanottaja voi maksaa lainansa yhdistykselle ja vapautua yhdistyksen osakkuudesta;

6) milloin yhdistys on oikeutettu vaatimaan antamansa lainan maksettavaksi;

7) millä tavalla ja minkä määräinen vararahasto yhdistyksen toiminnan varmentamiseksi on muodostettava;

8) perusteet, joiden mukaan voitto on käytettävä;

9) miten yhdistyksen hallitus ja hoito järjestetään;

10) milloin tilinpäätös on tehtävä sekä miten yhdistyksen tilit ja sen hallintoa tarkastetaan;

11) milloin yhdistyksen varsinainen kokous pidetään ja mitkä asiat siinä ovat käsiteltävät;

12) milloin ylimääräinen yhdistyksen kokous voidaan pitää ja mitä asioita sellaisessa kokouksessa voidaan käsitellä;

13) millä tavalla osakkaat kutsutaan yh-

distyksen kokouksiin ja kuinka suurta äänivaltaa osakas on oikeutettu niissä käyttämään;

14) mihin määrään lainahakemuksia on merkittävä, ennenkuin yhdistys voi aloittaa toimintansa;

15) miten yhdistyksen sääntöihin tehdään muutoksia ja lisäyksiä;

16) missä tapauksissa on ryhdyttävä toimenpiteisiin yhdistyksen lakkauttamiseksi; sekä

17) miten päätös, joka tarkoittaa yhdistyksen toiminnan lakkauttamista tai yhdistyksen asettamista suoritustilaan, on tehtävä ja miten suoritustila on selvitettävä.

15 §.

Asuntophoteekkiyhdistyksen toimintaa ja hallintoa valvoo valtioneuvoston määräämä asiamies, jolle valtioneuvosto antaa ohjeet.

Asiamiestä ei aseteta, jos yhdistyksen sääntöjen mukaan yhdistyksen hallitukseen kuuluu vähintään yksi valtioneuvoston valitsema jäsen.

Helsingissä 15 päivänä joulukuuta 1926.

Hallituksen esitys Eduskunnalle valtion tuen antamisesta ehkä syntyvälle asuntopoteekkiyhdistykselle.

Toisessa Hallituksen esityksessä on Eduskunnan hyväksyttäväksi annettu ehdotus laiksi asuntopoteekkiyhdistyksistä. Kuten siinä on huomautettu, on todennäköistä, että valtion tuki osottautuu välttämättömäksi, jotta tämänkaltainen luottolaitos voisi saada tyydyttävillä ehdoilla hankituksi ne varat, jotka se tarvitsee toimintansa harjoittamiseen. Lisäksi puhuvat yhteiskunnalliset syyt sen puolesta, että tehdään mahdolliseksi myöntää asuntokiinteistöluoton antamista varten perustettavalle yhdistykselle valtion kannatusta. Asettamalla tämä kannatus riippuvaksi tarpeellisista ehdoista mitä tulee yhdistyksen järjestysmuotoon ja yleensä sen sääntöihin, voidaan valtion avustuksen myöntämisellä saavuttaa takeita siitä, että asuntopoteekkilainauksessa tulee sosialipolitisessa suhteessa noudatetuksi yleisen edun vaatimuksia.

Mitä tulee valtion puheenalaisen kannatuksen muotoon, näyttää enin tarkoituksenmukaiselta, että meillä toteutetaan pääasiallisesti sama järjestelmä, jota Ruotsissa ja muissa Skandinavian maissa on menestyksellä sovellettu. Sen mukaan valtio antaisi asianomaiselle asuntopoteekkiyhdistykselle tiettyyn määrään, esimerkiksi enintään 100 miljoonaan markkaan asti valtio-obligatioita eräänlaiseksi pohjarahastoksi, jonka nojalla yhdistys voisi paremmin kuin sitä ilman esiintyä rahamarkkinoilla lainanottajana. Kun tämän rahaston tarkoituksena olisi yksinomaan vakuuden antaminen yhdistyksen velkojille, voitaisiin ehdot, jolla valtio luovuttaisi nämä obligatiot, määrätä kokonaan mainitun tarkoituksen mukaisesti. Yhdis-

tyksen ei tarvitsisi saada oikeutta myydä eikä muuten luovuttaa niitä, paitsi mikäli se voisi olla tarpeen yhdistyksen toiminnassa syntyneen tappion korvaamiseen tai sen velan maksuun, ja ainoastaan sittenkun tarkoitukseen ensin olisi käytetty kaikki, mikä siihen on lain mukaan käytettävissä. Obligatioiden pitäisi olla korollisia; niiden koron ei kuitenkaan tulisi olla 5 %:a suurempi, ja korosta voitaisiin lisäksi määrätä, että sitä suoritetaan ainoastaan jos ja sikäli kuin yhdistyksen olisi ollut pakko käyttää obligatioita toiseen tai toiseen edellämäinnittuun tarkoitukseen. Obligatiot voisivat olla haltijan puolelta irtisanomattomia, niin ettei valtion missään tapauksessa tarvitsisi suorittaa niiden pääomaa. Vihdoin voitaisiin määrätä, että jos yhdistyksen toiminta lopetetaan, nämä obligatiot, lukuun ottamatta mitä niistä mahdollisesti olisi käytetty sillä tavoin kuin edellä on sanottu, palautuisivat valtiolle.

Tällaisen pohja- eli takuurahaston asettaminen, vaikka se tietäisi yhdistykselle arvokasta etua, ei vaatisi valtiolta mitään rahallista uhrausta. Tappionvaara taas, jonka se valtiolle tuottaisi, voitaneen arvostella yksinomaan teoreettiseksi, kun otetaan lukuun se laaja vastuuvollisuus asuntopoteekkiyhdistyksen veloista ja tappioista, joka sisältyy Eduskunnalle näistä yhdistyksistä annetun lakiehdotuksen 12 ja 13 §:ään.

Mitä tulee niihin ehtoihin, jotka perustettavan asuntopoteekkiyhdistyksen tulisi täyttää, jotta tällainen valtion tuki voitaisiin sille antaa, on edellä jo yleisessä muodossa ilmoitettu, mikä vaatimus tässä kohti

olisi asetettava. Jotta saavutettaisiin tarpeellinen varmuus sen täyttämisestä, tulisi yhdistyksen säännöissä, muun muassa, olla määrättyä, että yhdistyksen hallituksessa pitää olla ainakin yksi valtioneuvoston valitsema jäsen. Tietenkin tulisi yhdistyksen toiminta-alueen käsittää koko maa.

Edellisessä esitetyillä perusteilla ehdotetaan Eduskunnan päätettäväksi:

että, jos vuoden kuluessa siitä, kuin laki asuntohypoteekkiyhdistyksistä on julkaistu, syntyy sen mukainen kokonaisuus käsittävä yhdistys, jonka valtioneuvosto havaitsee ansaitsevan valtion tukea, valtioneuvosto on oikeutettu antamaan yhdistykselle 100,000,000 markan määrään saakka valtion obligatioita,

1) joiden korko on enintään 5 %,
2) jotka ovat haltijan puolelta irtisanomattomia,

3) joita yhdistys on oikeutettu myymään tai muuten luovuttamaan ainoastaan kärsimänsä tappion peittämiseen tai velkansa maksuun, siten kun tarkoitukseen ensin on käytetty, mitä siihen on lain mukaan menevä,

4) joista korko maksetaan ainoastaan, mikäli obligatioita on käytetty sillä tavoin kuin edellisessä kohdassa on sanottu, ja

5) jotka, sikäli kuin niitä ei ole tarvittu käyttää 3 kohdassa mainittuun tarkoitukseen, menevät valtiolle takaisin, jos yhdistys puretaan.

Helsingissä, 22 päivänä lokakuuta 1926.

Tasavallan Presidentti

LAURI KR. RELANDER.

Valtiovarainministeri *Kyösti Järvinen.*

**Valtiovarainvaliokunnan mietintö
N:o 40 hallituksen esityksen johdosta valtion tuen antami-
sista ehkä syntyvälle asuntopoteekkiyhdistykselle.**

Eduskunta on pöytäkirjan ottein viime lokakuun 25 päivältä lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmisteltavaksi hallituksen esityksen n:o 64 valtion tuen antamisesta ehkä syntyvälle asuntopoteekkiyhdistykselle. Valiokunta on asiasta hankkinut pankkivaliokunnan lausunnon, joka on pantu liitteeksi tähän mietintöön.

Valiokunnan mielestä on välttämätöntä, että valtio on osaltaan tehokkaasti edistämässä kysymyksessä olevan tärkeän rahalaitoksen aikaansaamista sekä tukemassa sen toimintaa. Tämä tapahtuu valiokunnan käsityksen mukaan tarkoituksenmukaisimmin ja samalla valtiolle edullisimmin sillä tavoin, kuin esityksessä ehdotetaan. Samalla kun valiokunta siis on voinut yhtyä hallituksen esitykseen, on se kuitenkin, jotta saataisiin varmat takeet siitä, että koko maan yleinen etu tässä tarkoitettun rahalaitoksen johdossa tulee tasapuolisesti huomioonotetuksi, katsonut tarpeelliseksi ehdottaa, että Eduskunta nimenomaan panisi valtion tuen ehdoksi, että yhdistyksen hallinnon jäsenistä tulee vähintään kolmasosan olla valtioneuvoston valitsemia. Valiokunta pitää myös kohtuullisena, että yhdistys korvaa valtiolle kaikki esityksessä tarkoitettujen obligatioiden annosta aiheutuvat painatus- y. m. kustannukset.

Edellä esitetyn mukaisesti valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

Helsingissä, 13 päivänä joulukuuta 1926.

Asian käsittelyyn ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Furuohjelm, vakinaiset jäsenet Heikkinen, Hiidenheimo, Härmä, Hästbacka, Junes, Jussila, Kuisma, Linna, Paa-

että, jos vuoden kuluessa siitä, kuin laki asuntopoteekkiyhdistyksistä on julkaistu, syntyy sen mukainen kokon maan käsittävä yhdistys, jonka valtioneuvosto havaitsee ansaitsevan valtion tukea ja jonka hallinnon jäsenistä vähintään kolmasosa on valtioneuvoston valitsemia, valtioneuvosto on oikeutettu antamaan yhdistykselle 100,000,000 markan määrään saakka valtion obligatioita,

1) joiden korko on enintään 5 %,

2) jotka ovat haltijan puolelta irtisanomattomia,

3) joita yhdistys on oikeutettu myymään tai muuten luovuttamaan ainoastaan kärsimänsä tappion peittämiseen tai velkansa maksuun, sitenkin tarkoitukseen ensin on käytetty, mitä siihen on lain mukaan menevä,

4) joista korko maksetaan ainoastaan, mikäli obligatioita on käytetty sillä tavoin kuin edellisessä kohdassa on sanottu, ja

5) jotka, sikäli kuin niitä ei ole tarvittu käyttöä 3 kohdassa mainittuun tarkoitukseen, menevät valtiolle takaisin, jos yhdistys puretaan.

sonen, Pojanluoma, Puittinen, Ryyänen, E. Saarinen, Seppälä, Tarkkanen, Viljanen ja Wirta sekä varajäsenet Hakala ja Welling.

SUOMEN EDUSKUNNAN
PANKKIVALIOKUNTA.

Liite.

Helsingissä

joulukuun 9 p:nä 1926.

Valtiovarainvaliokunnalle.

N:o 10.

Kirjeessä tämän kuun 8 päivältä, N:o 50, on Valtiovarainvaliokunta pyytänyt Pankkivaliokunnan lausuntoa hallituksen esityksen johdosta, N:o 64, valtion tuen antamisesta ehkä syntyvälle asuntohypoteekkiyhdistykselle.

Mietinnössään N:o 6 hallituksen esityksen johdosta asuntohypoteekkiyhdistyksistä annettavan lain säätämisestä on Pankkivaliokunta yhtynyt hallituksen esityksessä lausuttuun käsitykseen, että asuntokiinteistöluoton alalla nykyjään vallitsevat olot kaipaavat parannusta ja että tähän asiaan liittyy niin suuri yleinen etu, että valtion tulee tätä parannusta tukea, minkä ohella Valiokunta ei ole ollut huomaamatta, että tästä voisi seurata helpoitusta maan rahallisesa tilanteessa muun muassa siten, että se osaltaan edistäisi korkokannan alenemista.

Mitä tulee siihen, millä ehdoilla ja missä muodossa valtion tuki olisi asuntohypoteekkiyhdistykselle annettava, ei Valtiovarainvaliokunnan kirjeessä mainita, mistä kohdistaa Pankkivaliokunnan lausuntoa on haluttu. Pankkivaliokunnan täytyy sen vuoksi kosketella semmoisia yksityiskohtia, joista voi otaksua olleen puhetta.

Ensimäisenä semmoisena esiintyy kysymys, olisiko luovuttava hallituksen ehdotuksesta, että suoranainen tuki koko maata käsittävälle asuntohypoteekkiyhdistykselle annettaisiin luovuttamalla yhdistykselle valtion obligatioita 100 milj. markan määrään saakka ja sensijaan yhdistyksen obligatioille myönnettäisiin valtion takuu. Täm-

möistä muutosta Pankkivaliokunta ei ole tahtonut kannattaa, syystä että yhdistyksen valtion takuulla varustetut obligatiot helposti saattaisivat tulla kilpailemaan valtion omiin tarpeisiinsa ehkä ulkomailta samaan aikaan haettavien lainain kanssa.

Valiokunnan tietoon on tullut, että eduskuntapiireissä on ollut puhetta siitä, että ehdoksi valtion tuen antamiselle pitäisi asettaa, että yhdistys saisi antaa ainoastaan Suomen rahan määräisiä obligatioita. Tämöistä ehtoa Valiokunta ei pidä tarkoituksenmukaisena, koska varsinkin ensi vuosina lainat on otettava ulkomailta ja silloin lainanantaja tietysti tahtoo olla mukana määräämässä, missä rahalajissa laina otetaan.

Samoin on Valiokunta saanut tietoonsa, että haluttaisiin oikeuttaa asuntohypoteekkiyhdistystä käyttämään sille annettavia valtio-obligatioita lyhyen luoton antamiseen. Tähän on Valiokunnan huomautettava, että sanottu toimenpide kokonaan muuttaisi sen varmuus- ja takuu-rahaston luonteen, jonka perustamiseen obligatiot esityksen mukaan on tarkoitettu annettaviksi.

Sitä vastoin Pankkivaliokunta ei katso haitalliseksi, jos valtion tuen ehdoksi pantaisiin, että asuntohypoteekkiyhdistyksen hallituksessa tulee olla useampia valtioneuvoston valitsevia jäseniä, aina kolmanteen osaan asti koko jäsenmäärästä, mikä ei myöskään ole ristiriidassa Pankkivaliokunnan ehdotuksen kanssa laiksi asuntohypoteekkiyhdistyksistä.

Pankkivaliokunnan puolesta:

Yrjö Pulkkinen.

A. Lagerlöf.

Vastalause.

Kun en voinut yhtyä hallituksen esitykseen, että valtionobligatioita luovutettaisiin asuntopoteekkiyhdistyksen perustamista varten, mikä mielestäni jossain määrin merkitsisi valtion rahallisen aseman saalamista, ehdotin asian ensi käsittelyssä, että hallitus valtuutettaisiin menemään takuuseen yhdistyksen obligatioista vastaavaan määrään asti. Valiokunta ei kuitenkaan tätä ehdotusta hyväksynyt, joten minun oli pakko

asian toisessa käsittelyssä ehdottaa esitystä hylättäväksi. Tämän ehdotuksen tueksi olen esittänyt, etten voi katsoa hyvin harkituksi, että valtio ylläpitää useampia eri rahalaitoksia, koska tämä vaikeuttaa näiden rahalaitosten lainausliikkeen valvontaa.

Edellä esitetyistä syistä ehdotan,

että Eduskunta päättäisi hylätä hallituksen esityksen.

Helsingissä, 13 päivänä joulukuuta 1926.

J. E. Hästbacka.

Suuren valiokunnan mietintö N:o 61 hallituksen esityksen johdosta valtion tuen antamisesta ehkä syntyvälle asuntopoteekkiyhdistykselle.

Suuri valiokunta on, käsiteltyään yllämainitun asian, päättänyt yhtyä kannattamaan valtiovarainvaliokunnan mietinnössä n:o 40 olevaa ehdotusta sellaisenaan ja saaisi kunnioittaen täten ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi sanottussa valtiovarainvaliokunnan mietinnössä olevan ponnen.

Helsingissä, 14 päivänä joulukuuta 1926.

**Eduskunnan vastaus Hallituksen esitykseen
valtion tuen antamisesta ehkä syntyvälle asuntopo-
teekkiyhdistykselle.**

Eduskunnalle on annettu Hallituksen esitys valtion tuen antamisesta ehkä syntyvälle asuntopoteekkiyhdistykselle, ja on Valtiovarainvaliokunta asiasta antanut mietintönsä N:o 40.

Samalla kun Eduskunta on voinut yhtyä Hallituksen esitykseen, on Eduskunta kuitenkin, jotta saataisiin varmat takeet siitä, että koko maan yleinen etu tässä tarkoitettun rahalaitoksen johdossa tulee tasapuolisesti huomioonotetuksi, katsonut tarpeelliseksi nimenomaan panna valtion tuen ehdoksi, että yhdistyksen hallinnon jäsenistä on vähintään kolmasosa valtioneuvoston valitsemia. Eduskunta pitää myös kohtuullisena, että yhdistys korvaa valtiolle kaikki esityksessä tarkoitettujen obligatioiden annosta aiheutuvat painatus- y. m. kustannukset.

Edellä esitetyn mukaisesti Eduskunta on päättänyt

että, jos vuoden kuluessa siitä, kuin laki asuntopoteekkiyhdistyksistä on julkaistu, syntyy sen mukainen koko maan käsittävä yhdistys, jonka Val-

tionneuvosto havaitsee ansaitsevan valtion tukea ja jonka hallinnon jäsenistä vähintään kolmasosa on Valtioneuvoston valitsemia, Valtioneuvosto on oikeutettu antamaan yhdistykselle 100,000,000 markan määrään saakka valtion obligatioita,

1) joiden korko on enintään 5%,

2) jotka ovat haltijan puolelta irtisanomattomia,

3) joita yhdistys on oikeutettu myymään tai muuten luovuttamaan ainoastaan kärsimänsä tappion peittämiseen tai velkansa maksuun, sitenkuin tarkoitukseen ensin on käytetty, mitä siihen on lain mukaan menevä,

4) joista korko maksetaan ainoastaan, mikäli obligatioita on käytetty sillä tavoin kuin edellisessä kohdassa on sanottu, ja

5) jotka, sikäli kuin niitä ei ole tarvittu käyttää 3 kohdassa mainittuun tarkoitukseen, menevät valtiolle takaisin, jos yhdistys puretaan.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1926.